Art. II.

Diese Verordnung tritt am 7. Tage nach der Verlautbarung in Kraft; sie wird von dem Minister des Innern, dem Justizminister und dem Minister für Land- und Forstwirtschaft durchgeführt.

Der Staatspräsident:

Dr. Hácha m. p.

Der Vorsitzende der Regierung und Justizminister:

Dr. Krejčí m. p.

Der Minister des Innern:

Bienert m. p.

Der Minister für Land- und Forstwirtschaft:

Hrubý m. p.

Čl. II.

Toto nařízení nabývá účinnosti 7. dne po vyhlášení; provede je ministr vnitra, ministr spravedlnosti a ministr zemědělství a lesnictví.

Státní president:

Dr. Hácha v. r.

Předseda vlády a ministr spravedlnosti:

Dr. Krejčí v. r.

Ministr vnitra:

Bienert v. r.

Ministr zemědělství a lesnictví:

Hrubý v. r.

90.

Regierungsverordnung vom 7. April 1944

über die Abwehr und Tilgung von Bienenseuchen.

Die Regierung des Protektorates Böhmen und Mähren verordnet auf Grund des § 1 Abs. 1 der Verordnung des Reichsprotektors in Böhmen und Mähren vom 12. Dezember 1940 (VBlRProt. S. 604) über die Verlängerung und Abänderung einiger Bestimmungen des Verfassungs-Ermächtigungsgesetzes vom 15. Dezember 1938 (Slg. Nr. 330) in der Fassung der Verordnung vom 27. Februar 1942 (VBlRProt. S. 42):

§ 1.

(1) Die gutartige Faulbrut, die bösartige Faulbrut und die Milbenseuche der Bienen werden unter die gemäß § 16 des Gesetzes vom 6. August 1909, öRGBl. Nr. 177, betreffend die Abwehr und Tilgung von Tierseuchen, anzeigepflichtigen Tierseuchen eingereiht.

(2) Zum Schutze der Bienenvölker gegen die im Absatz 1 angeführten Seuchen sind sinngemäß die Bestimmungen der §§ 2 und 3 und der Abschnitte II, III, VII und VIII des Ges. öRGBl. Nr. 177/1909 und die einschlä-

Vládní nařízení ze dne 7. dubna 1944

o zamezení a potlačení nákaz včel.

Vláda Protektorátu Čechy a Morava nařizuje podle § 1, odst. 1 nařízení říšského protektora v Čechách a na Moravě ze dne 12. prosince 1940 (Věstn. ř. prot. str. 604), kterým se prodlužují a mění některá ustanovení ústavního zákona zmocňovacího ze dne 15. prosince 1938 (Sb. č. 330) ve znění nařízení ze dne 27. února 1942 (Věstn. ř. prot. str. 42):

§ 1.

(1) Nakažlivá hniloba včelího plodu, mor včelího plodu a roztočová nákaza včel zařazují se mezi nakažlivé nemoci zvířat ve smyslu § 16 zákona ze dne 6. srpna 1909, rak. ř. z. č. 177, o zamezení a potlačení nakažlivých nemocí zvířat.

(2) Na ochranu včelstev proti nákazám uvedeným v odstavci 1 použije se příslušných ustanovení §§ 2 a 3 a oddílů II, III, VII a VIII zák. rak. ř. z. č. 177/1909 a příslušných ustanovení prováděcího nařízení ze dne 15. října

gigen Bestimmungen der Durchführungsverordnung vom 15. Oktober 1909, öRGBl. Nr. 178, anzuwenden, sofern im weiteren nichts anderes bestimmt ist.

(3) Die Belehrung über die Erscheinungen, die den Verdacht der im Absatz 1 angeführten Bienenseuchen erwecken, ist in der Anlage enthalten.

§ 2.

Alle Personen, die Bienen besitzen oder in Vertretung des Besitzers dessen Bienen versorgen, fremde Bienen in ihrem Gewahrsam haben oder zu Lehrzwecken halten, ferner alle zur Bekämpfung der Bienenseuchen besonders bestellten Personen sind verpflichtet, dem Gemeindevorsteher den Ausbruch einer der im § 1, Abs. 1, angeführten Bienenseuchen oder deren Verdacht unverzüglich anzuzeigen.

§ 3.

(1) Der Gemeindevorsteher hat, sobald er von dem Ausbruch oder dem Verdacht der erwähnten Bienenseuchen Kenntnis erlangt, unter Beihilfe des Ortsvertrauensmannes der zuständigen Bienenzüchterorganisation (des weiteren nur „Vertrauensmann") die Anzahl der behafteten und verdächtigen Bienenvölker sowie deren Standort festzustellen und unverzüglich die Anzeige an die Bezirksbehörde (Veterinäramt) unter Angabe aller festgestellten Daten zu erstatten. Er hat zugleich die Absendung von Proben durch den Vertrauensmann auf Kosten des Bienenhalters an die von der Landesbehörde dazu bestimmte Untersuchungsstelle zu veranlassen.

(2) Jeder Bienenhalter oder dessen Vertreter ist verpflichtet, die Besichtigung des ganzen Bienenstandes und der unmittelbaren Umgebung sowie der Imkergeräte, der Vorräte an Honig, Wachs und Mittelwänden u. dgl. dem betrauten Vertreter der Untersuchungsstelle und dem Vertrauensmann zu gestatten und ihm bei den Ermittlungen jede erforderliche Hilfe zu leisten.

§ 4.

Erhält die Bezirksbehörde (Veterinäramt) von einer Untersuchungsstelle (§ 3, Abs. 1) die Meldung über die Feststellung der bösartigen Faulbrut oder der Milbenseuche der Bienen in einer Gemeinde, die bisher nicht als verseucht erklärt wurde, so entsendet sie zur Ermittlung der Seuche den Amtsveterinär. Dieser hat die erforderlichen veterinärpolizeilichen Maßregeln anzuordnen und einzuleiten; er kann den Vertrauensmann oder im Bedarfsfalle einen anderen erfahrenen Imker beiziehen.

1909, rak. ř. z. č. 178, pokud není dále jinak stanoveno.

(3) Poučení o příznacích, které vzbuzují podezření včelích nákaz uvedených v odstavci 1, jest obsaženo v příloze.

§ 2.

Všichni držitelé včel a jejich zástupci, všechny osoby, které opatrují cizí včely nebo je chovají jako vyučovací pomůcku, dále všechny osoby ustanovené k tomu, aby tlumily nákazy včel, jsou povinny neprodleně oznámiti starostovi obce vznik některé ze včelích nákaz uvedených v § 1, odst. 1 nebo podezření z ní.

§ 3.

(1) Jakmile se starosta obce dozví o vzniku zmíněných včelích nákaz nebo o podezření z nich, zjistí za přispění místního důvěrníka příslušné včelařské organisace (dále jen důvěrníka) počet postižených a podezřelých včelstev, jakož i jejich stanoviště, učiní neprodleně oznámení okresnímu úřadu (veterinární úřadovně) a uvede všechna zjištěná data. Zařídí zároveň, aby důvěrník odeslal na útraty držitele včel vzorky vyšetřovací stanici určené zemským úřadem.

(2) Každý držitel včel nebo jeho zástupce je povinen dovoliti pověřenému zástupci vyšetřovací stanice a důvěrníkovi prohlídku celého včelstva a nejbližšího okolí, jakož i včelařského nářadí, zásob medu, vosku a mezistěn a pod. a poskytnouti mu při provádění tohoto šetření potřebnou pomoc.

§ 4.

Obdrží-li okresní úřad (veterinární úřadovna) hlášení vyšetřovací stanice (§ 3, odst. 1) o tom, že byl zjištěn mor včelího plodu nebo roztočová nákaza včel v obci, která dosud nebyla prohlášena za zamořenou, vyšle úředního veterináře k vyšetření nákazy. Ten nařídí a zavede potřebná veterinárněpolicejní opatření; může přibrati důvěrníka neb v případě potřeby jiného zkušeného včelaře.

§ 5.

(1) Nach Feststellung des Ausbruches einer der im § 1, Abs. 1, angeführten Bienenseuchen oder des Seuchenverdachtes kann die Bezirksbehörde (Veterinäramt) für die Dauer der Seuchengefahr noch folgende Maßnahmen anordnen:

1. Verbot, unbefugten fremden Personen ohne Genehmigung der Bezirksbehörde (Veterinäramt) den Zutritt zu dem betroffenen Bienenstand zu gestatten;

2. Verbot, Bienenvölker, Bienenbrut, lebende oder tote Bienen, gebrauchte Bienenwohnungen, Wabenwerk, Wabenabfälle, Honig oder Geräte von dem verseuchten oder verdächtigen Stande oder aus der betroffenen Bienenwirtschaft zu entfernen oder fremde Bienenvölker, Bienen oder Waben mit Bienenbrut auf den Stand aufzunehmen. Das Verbot erstreckt sich nicht auf verkaufsfertigen, nachweislich zum Genuß für Menschen bestimmten Honig;

3. Verbot, Waben verseuchter oder verdächtiger Bienenvölker auszuwechseln oder in andere Bienenvölker einzuhängen und Honig von solchen Völkern an Bienen zu verfüttern;

4. Verbot, den verseuchten oder verdächtigen Bienenstand zu verlegen oder mit verseuchten und seuche- oder ansteckungsverdächtigen Bienenvölkern zu wandern;

5. Verbot, Bienenvölker, Bienen und Bienenbrut aus Gemeinden oder größeren Gebieten, in denen eine anzeigepflichtige Bienenseuche herrscht oder verdächtige Stände vorhanden sind (Sperrgebiete), auszuführen oder dorthin einzuführen und aus solchen Gebieten auf Ausstellungen zu schicken, in den Sperrgebieten Ausstellungen mit lebenden Bienen zu veranstalten oder dort Bienenvölker verschiedener Bienenzüchter auf gemeinsamen Stand (auch Wanderstand) aufzunehmen;

6. Beobachtung der ansteckungsverdächtigen Bienenvölker im Sinne des § 24 des Ges. öRGBl. Nr. 177/1909, Untersuchung von verseuchten und verdächtigen Bienenvölkern, bzw. allgemeine Kontrolluntersuchungen;

7. unschädliche Beseitigung von toten Bienen, Brut und Abfällen aus Wabenwerk oder Bienenwohnungen verseuchter oder verdächtiger Bienenstände;

8. Anwendung eines bewährten Heilverfahrens;

9. Tötung (Vernichtung) der verseuchten oder verdächtigen Bienenvölker;

10. unschädliche Beseitigung der getöteten Bienenvölker mit Brut und Futtervorräten, ferner des verseuchten oder verdächtigen Wa-

§ 5.

(1) Byla-li zjištěna některá ze včelích nákaz uvedených v § 1, odst. 1 nebo podezření z ní, může okresní úřad (veterinární úřadovna) nařiditi po dobu trvání nebezpečí nákazy ještě tato opatření:

1. zákaz přístupu nepovolaným cizím osobám k postiženému včelstvu bez dovolení okresního úřadu (veterinární úřadovny);

2. zákaz odstraňování včelstev, včelího plodu, živých nebo mrtvých včel, upotřebených úlů, plástů, voštinových odpadků, medu nebo nářadí ze zamořeného nebo podezřelého včelína nebo z postiženého chovu včel nebo přijímání cizích včelstev, včel nebo plástů s včelím plodem do včelína. Zákaz se nevztahuje na med připravený na prodej, určený prokazatelně k lidskému požívání;

3. zákaz vyměňování plástů zamořených nebo podezřelých včelstev nebo jejich přemisťování do jiných včelstev a krmení včel medem takových včelstev;

4. zákaz přemisťování zamořeného nebo podezřelého včelstva nebo kočování se včelstvy zamořenými a z nákazy nebo z nakažení podezřelými;

5. zákaz vyvážeti včelstva, včely a včelí plod z obcí nebo z větších oblastí, v nichž se vyskytuje některá hlášením povinná nákaza včel, nebo kde jsou podezřelá včelstva (uzavřené oblasti) nebo tam dovážeti a z takových oblastí obesílati výstavy včelstvy, včelami a včelím plodem, v uzavřených oblastech pořádati výstavy s živými včelami nebo přijímati tam včelstva různých chovatelů do společných včelínů (také kočovných včelínů);

6. pozorování včelstev podezřelých z nakažení ve smyslu § 24 zák. rak. ř. z. č. 177/1909, vyšetřování zamořených a z nákazy podezřelých včelstev, příp. všeobecné kontrolní vyšetřování;

7. neškodné odstraňování mrtvých včel, včelího plodu a odpadků z díla nebo úlů ze zamořených a podezřelých včelínů;

8. použití osvědčeného léčení;

9. usmrcení (zničení) zamořených nebo podezřelých včelstev;

10. neškodné odstranění usmrcených včelstev s plodem a zásobou krmiva, dále zamořeného nebo podezřelého díla, zamořených nebo

benwerkes, der außerhalb der Bienenwohnungen aufbewahrten verseuchten oder verdächtigen Waben und des verseuchten oder verdächtigen Stampf- oder Futterhonigs, sofern diese Gegenstände nicht sicher entseucht werden können.

(2) Zwecks Überwachung der Einhaltung der angeordneten Maßnahmen können gegebenenfalls die Evidenzhaltung der vorhandenen Bienenvölker, die Kennzeichnung der Bienenwohnungen und Behälter und die Beibringung von Gesundheitsbescheinigungen bei Verbringung von Bienen für bestimmte Gebiete oder allgemein vorgeschrieben werden.

§ 6.

(1) Für die auf behördliche Anordnung getöteten Bienenvölker gebührt dem Besitzer eine Entschädigung nach den Grundsätzen der Regierungsverordnung vom 28. September 1943, Slg. Nr. 262, über Entschädigungen und Beihilfen bei Tierseuchen und bei Massenerkrankungen von Tieren. Die dort im § 5, Z. 2, erwähnte Frist wird bei Bienenseuchen auf ein Jahr festgesetzt.

(2) Die Entschädigung wird in Form eines Pauschales gewährt; seine Höhe wird von der Landesbehörde nach Anhörung des zuständigen Landesverbandes der Land- und Forstwirtschaft jährlich festgesetzt und im Landesverordnungsblatt veröffentlicht.

§ 7.

Die Verordnung vom 18. Juli 1914, öRGBl. Nr. 203, betreffend die Abwehr und Tilgung der ansteckenden Brutkrankheiten der Bienen, tritt außer Kraft.

§ 8.

Diese Verordnung tritt am 1. Tage nach der Verlautbarung in Kraft; sie wird vom Minister des Innern im Einvernehmen mit dem Minister für Land- und Forstwirtschaft und dem Finanzminister durchgeführt.

Der Staatspräsident:
Dr. Hácha m. p.

Der Vorsitzende der Regierung:
Dr. Krejčí m. p.

Der Minister des Innern:
Bienert m. p.

Der Minister für Land- und Forstwirtschaft:
Hrubý m. p.

Der Finanzminister:
Dr. Kalfus m. p.

podezřelých plástů, uložených mimo úly a zamořeného a podezřelého pěchovaného a krmného medu, pokud tyto předměty nemohou býti bezpečně desinfikovány.

(2) Za příčinou kontroly dodržování vydaných opatření mohou býti pro určité oblasti nebo všeobecně nařízeny podle povahy okolností též evidence včelstev, označování úlů a schrán a předepsána osvědčení o zdravotním stavu při přemisťování včel.

§ 6.

(1) Za včelstva z úředního příkazu usmrcená přísluší majiteli odškodnění podle zásad vládního nařízení ze dne 28. září 1943, Sb. č. 262, o odškodněních a podporách při nákazách a hromadných onemocněních zvířat. Lhůta tam v § 5, č. 2 zmíněná stanoví se při nákazách včel na jeden rok.

(2) Odškodnění se poskytne ve formě paušálu; jeho výši stanoví každoročně zemský úřad po slyšení příslušného zemského Svazu zemědělství a lesnictví a uveřejní v Zemském věstníku.

§ 7.

Nařízení ze dne 18. července 1914, rak. ř. z. č. 203, o zamezení a tlumení nakažlivých nemocí včelího plodu, se zrušuje.

§ 8.

Toto nařízení nabývá účinnosti 1. dne po vyhlášení; provede je ministr vnitra v dohodě s ministrem zemědělství a lesnictví a ministrem financí.

Státní president:
Dr. Hácha v. r.

Předseda vlády:
Dr. Krejčí v. r.

Ministr vnitra:
Bienert v. r.

Ministr zemědělství a lesnictví:
Hrubý v. r.

Ministr financí:
Dr. Kalfus v. r.

Anlage zu § 1, Abs. 3, der Reg. VO Slg. Nr. 90/1944.

Belehrung.

1. Die gutartige Faulbrut der Bienen.

Die gutartige Faulbrut der Bienen (europäische Faulbrut) ist eine Gruppe von ansteckenden Krankheiten der offenen Brut, deren Erscheinungen ähnlich sind und die in der Regel gutartig verlaufen.

Die Maden sterben ab, ihre Farbe wird gelb, braun bis schwarz und sie nehmen schließlich eine breiige, schleimige oder schmierige Beschaffenheit an. Später trocknet der Inhalt in den Zellen zu einem dunkelbraunen Schorf ein, welcher den Zellwänden oder dem Boden im allgemeinen nicht fest anhaftet, so daß er auch durch die Bienen selbst entfernt werden kann. Die Waben mit gutartiger Faulbrut weisen entweder gar keinen oder nur einen säuerlichen, bzw. sonst unangenehmen Geruch auf. Die Maden sterben vor der Verdeckelung der Zellen ab. Die Seuche erscheint gewöhnlich im Frühjahr bei abgeschwächten Völkern, manchmal aber auch später.

2. Die bösartige Faulbrut der Bienen.

Die bösartige Faulbrut der Bienen (amerikanische Faulbrut) ist eine ansteckende Krankheit der gedeckelten Bienenbrut, die ein umfangreiches Absterben der Bienenmaden verursacht und innerhalb weniger Wochen das ganze Volk zugrunde richten kann. Die Ansteckung der Maden erfolgt durch Aufnahme von infiziertem Futterbrei und sie sterben zur Zeit der Umwandlung zu Puppen, das ist gewöhnlich in der bereits verdeckelten Zelle.

Die Körper der toten Bienenmaden schrumpfen in den Zellen zusammen und wandeln sich in eine formlose, zuerst graugelb, später dunkelgelb gefärbte, klebrige Masse um, welche nachher leimartig und zähe wird. Nach 3 Wochen kann man nach Durchstoßen des Zelldeckels durch ein Zündhölzchen die verseuchte Brut als einen einige Zentimeter langen Faden aus der Zelle herausziehen. Nach einigen Wochen trocknen die Madenreste ein, werden schwarzbraun und gehen schließlich in einen kleinen, höckerigen, schwarzen Faulbrutschorf über, der an der unteren Zellwand oder auf dem Zellboden aufzufinden ist und sich nur schwer aus den Zellen entfernen läßt.

Auf den infizierten Brutwaben selbst sieht man, daß die Deckel der verseuchten Zellen eingefallen sind, dunkel verfärbt erscheinen und kleine Löcher und Risse aufweisen. Solche

Příloha k § 1, odst. 3 vl. nař. Sb. č. 90/1944.

Poučení.

1. Nakažlivá hniloba včelího plodu.

Nakažlivá hniloba včelího plodu (evropská hniloba plodu) jest skupina nakažlivých nemocí nezavíčkovaného plodu, které jsou si v příznacích podobny a probíhají zpravidla mírně.

Larvy odumírají, žloutnou, hnědnou až černají, a mění se nakonec v kašovitou, hlenovitou neb mazlavou hmotu. Obsah později zasychá v buňkách v tmavohnědý příškvar, který obvykle nelpí pevně na stěnách nebo na dně buněk, takže jej i včely samy mohou snadno odstraniti. Plásty s hnilobou plodu nepáchnou buď vůbec, nebo jen nakysle po př. jinak nepříjemně. Larvy umírají před zavíčkováním buněk. Nákaza se vyskytuje obyčejně na jaře u oslabených včelstev, někdy i později.

2. Mor včelího plodu.

Mor včelího plodu (americká hniloba) jest nakažlivá nemoc zavíčkovaného včelího plodu, která způsobuje hromadné hynutí larev včel a může v několika týdnech zničiti celé včelstvo. Larvy onemocní z nakažené potravy a hynou, když dochází k přeměně larvy v kuklu, to jest obvykle v zavíčkované již buňce.

Těla mrtvých larev se v buňkách svrašťují a rozpadají v beztvárnou, nejdříve šedožlutou, později tmavožlutou lepkavou hmotu, která později klihovatí a tuhne. Po třech týdnech dá se zápalkou po proražení víčka vytáhnouti z buňky zamořený plod v nitku několik centimetrů dlouhou. Po několika týdnech zasychají zbytky larev v černohnědou hmotu a konečně v malý, černý a hrbolatý příškvar, který lpí na dolní stěně nebo na dně buňky a dá se jen těžko odstranit.

Na nakažených plodových plástech vidíme, že víčka zamořených buněk jsou poněkud dovnitř propadlá, tmavěji zbarvená a tu a tam s malými dírkami a trhlinkami. Takové naka-

verseuchte Zellen sind während der Brutzeit verstreut mitten zwischen den flach oder leicht nach oben gewölbten Deckeln von weißgelblicher Farbe der noch gesunden Brut zu finden.

In frischen Krankheitsfällen empfindet man einen unangenehmen, leimähnlichen Geruch, der später bei Bildung des trockenen Schorfes verschwindet.

Diese Seuche befällt auch starke Völker und kommt am häufigsten vom Juni bis zum Herbst zum Vorschein.

3. Die Milbenseuche der Bienen.

Die Milbenseuche der Bienen ist eine übertragbare Krankheit der Bienen, die durch eine Milbe (Acarapis Woodi) hervorgerufen wird. Die Milbe lebt und vermehrt sich innerhalb des Bienenkörpers im ersten Tracheenpaar und ernährt sich von der Blutflüssigkeit der Biene.

Die Tracheen sind ein Teil der Atmungsorgane der Bienen und sind durch Öffnungen an den Seiten des Körpers von außen zugänglich.

In den ersten Lebenstagen der Bienen dringt die Milbe durch die Atmungsöffnungen an der Brust in die Tracheen ein. Diese werden später durch Anhäufung von Milben, ihren Larven und Eiern und durch die eingetrocknete Blutflüssigkeit verstopft. Die Biene wird infolge erschwerter Atmung allmählich flugunfähig.

Im vorgeschrittenen Krankheitsstadium zeigen die Bienen einen trägen Flug und fallen bald zu Boden. In schweren Fällen fallen die erkrankten Bienen auf das Bodenbrett des Stockes, laufen auf dem Flugbrett herum und fallen beim Versuch abzufliegen auf den Erdboden. Dort machen sie hüpfende Bewegungen und versuchen abzufliegen; sie äußern Flugunfähigkeit. Die Flügel werden nicht in gewohnter Art zusammengelegt, sondern stehen unregelmäßig ab. Die kranken Bienen sterben später ab.

Die milbenkranken Bienen verlassen auch im Winter die Stöcke; zu Frühlingsanfang sind jene Völker verdächtig, die die Umgebung des Flugloches auffallend mit Kot beschmutzt haben. Bei diesen kann man bei zunehmender Wärme beobachten, daß einzelne Bienen aus dem Flugloch herauskriechen, Kot absetzen und sofort zurückkriechen, ohne vom Stock abzufliegen.

Die Seuche kann auf gesunde Völker durch Verstärkung und Vereinigung gesunder Völker mit verdächtigen, durch Beigabe einer befallenen Königin mit Begleitung, ferner durch Raub, durch Zuflug fremder befallener Bienen in den Stock usw. übertragen werden.

žené buňky jsou roztroušeny v době líhnutí mezi plochými neb lehce nahoru vypouklými víčky běložluté barvy ještě zdravého plodu.

V čerstvých případech nemoci cítíme nepříjemný, klihu podobný pach, který se později při tvoření suchého příškvaru ztrácí.

Tato nákaza postihuje i silná včelstva a projevuje se nejčastěji od června do podzimu.

3. Roztočová nákaza včel.

Roztočová nákaza včel jest přenosná nemoc včel, kterou způsobuje roztoč (Acarapis Woodi). Tento žije a rozmnožuje se uvnitř těla včely v prvém páru vzdušnic a živí se krevní tekutinou včely.

Vzdušnice jsou části dýchadel včel a jsou zvenku přístupné otvory po stranách těla.

V prvních dnech života včely vniká roztoč dýchacími otvory na hrudi do vzdušnic. Tyto se později ucpou nahromaděním roztočů, jejich larev a vajíček a zaschlou krevní tekutinou. Včela následkem ztíženého dýchání se stává poznenáhlu neschopnou letu.

V pokročilém stadiu nemoci včely těžko vzlétají a klesají brzy k zemi. V těžkých případech padají onemocnělé včely na dno úlů, pobíhají po letáku a při pokusu odletěti padají na zem. Tam poskakují a snaží se vzlétnouti; projevují příznaky bezletnosti. Křídla nejsou obvyklým způsobem složena, nýbrž odstávají nepravidelně. Nemocné včely později odumírají.

Roztoči napadené včely vylézají i v zimě z úlů; na počátku jara jsou podezřelá ta včelstva, která mají nápadně pokáleno okolí česna. U těchto můžeme pozorovati při přibývající teplotě, že jednotlivé včely vylézají z česna, kálejí a vracejí se hned zpět, aniž by odletěly z úlů.

Nákaza může býti přenesena na zdravá včelstva sesílením a spojením zdravých včelstev s podezřelými, přidáním napadené matky s průvodem, dále loupeží, zalétáním cizích napadených včel do úlů a pod.